

Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2015 (01.08.2016)

Hanehalkları bütçelerinden en fazla payı konut ve kira harcamasına ayırdı

Hanehalkı bütçe araştırmasının 2015 yılı sonuçlarına göre; Türkiye genelinde hanehalklarının tüketim amaçlı yaptığı harcamalar içinde en yüksek payı %26 ile konut ve kira harcamaları alırken, ikinci sırada %20,2 ile gıda ve alkolsüz içecekler yer aldı. Toplam tüketim harcamalarında en düşük payı alan gruplar ise %2 ile sağlık ve %2,2 ile eğitim hizmetleri oldu.

Türkiye’de hanehalkı başına aylık ortalama tüketim harcaması 3 bin 43 TL oldu

Hanehalkı başına aylık ortalama tüketim harcaması 2014 yılında 2 bin 848 TL iken 2015 yılında 3 bin 43 TL olarak tahmin edildi.

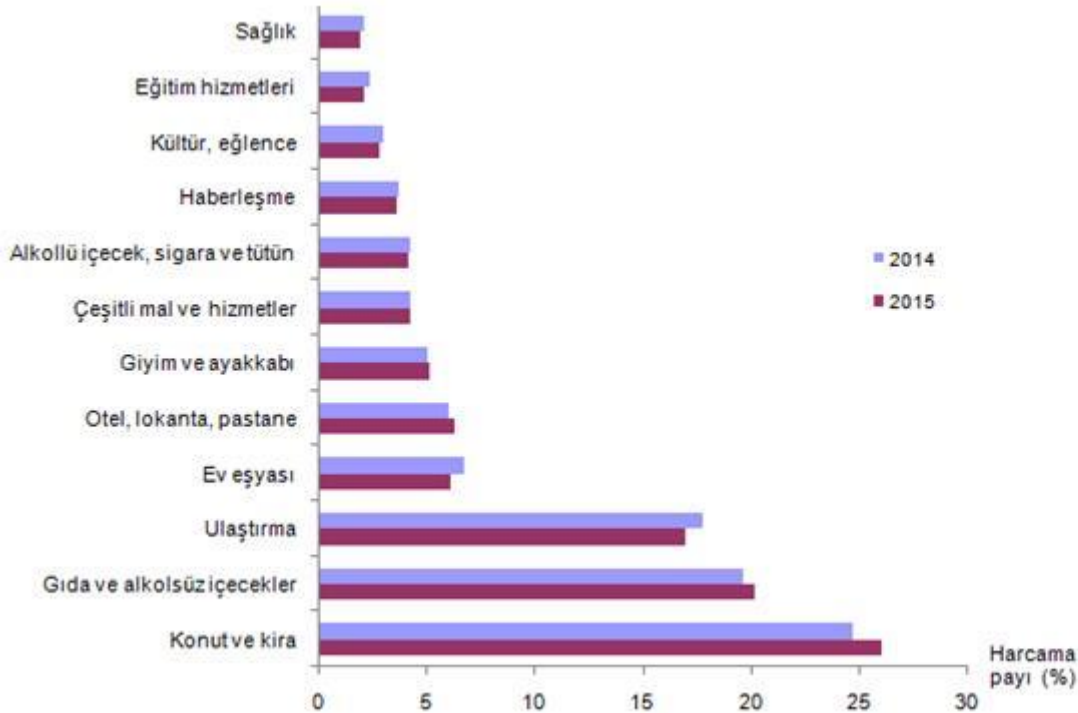
Toplam harcamalardaki payı en fazla artan grup konut ve kira oldu

Araştırma sonuçlarına göre, konut ve kira harcamalarının payı bir önceki yıla göre 1,2 puanlık artışla %24,8’den %26’ya yükseldi. Gıda ve alkolsüz içecekler grubunun payı %19,7’den %20,2’ye, giyim ve ayakkabı harcamalarının payı, %5,1’den %5,2’ye; otel, lokanta, pastane harcamalarının payı ise %6’dan %6,4’e yükseldi.

Diğer taraftan, ulaştırma harcamasının toplam harcamalardaki payı bir önceki yıla göre 0,8 puanlık düşüşle %17,8’den %17’ye geriledi. Ayrıca, mobilya ve ev eşyalarının payı %6,8’den %6,1’e, eğitim harcamalarının payı ise %2,4’den %2,2’ye düştü.

Alkollü içecek, sigara ve tütün (%4,2), haberleşme (%3,7) ile çeşitli mal ve hizmet (%4,3) harcamalarının payı ise 2015 yılında da değişmedi.

Harcama türlerine göre hanehalkı tüketim harcamalarının dağılımı, 2014-2015

Gıdaya düşük gelirli haneler, yüksek gelirli hanelere göre iki kat daha fazla pay ayırdı

Gelire göre sıralı %20'lik gruplar itibarıyla tüketim harcamalarının 2015 yılındaki dağılımına bakıldığında; en düşük gelir grubu olan birinci %20'lik grupta yer alan hanehalklarının gıda ve alkolsüz içecekler harcamasına ayırdığı pay %30,2 iken, en yüksek gelir grubu olan beşinci %20'lik gruptaki hanehalklarının ayırdığı pay %14,6 oldu. Eğitim hizmetleri harcamalarına ayrılan pay ise birinci % 20'lik grupta %0,4 iken beşinci %20'lik grupta %3,9 oldu.

Toplam tüketim harcamasının %8,7'sini birinci %20'lik gelir grubundaki hanehalkları, %38,5'ini ise beşinci %20'lik gelir grubundaki hanehalkları gerçekleştirdi. Harcama grupları itibarıyla, toplam gıda ve alkolsüz içecekler harcamasının %13'ü birinci %20'lik gelir grubundaki hanelere, %27,8'i beşinci %20'lik gelir grubundaki hanelere ait oldu. Konut ve kiraya yapılan harcamaların %10,7'sini birinci %20'lik gelir grubundaki hanehalkları, %34,4'ünü ise beşinci %20'lik gelir grubundaki hanehalkları gerçekleştirdi.

Toplam eğitim hizmetleri harcamalarında ise birinci %20'lik gelir grubunun payı %1,6 iken beşinci %20'lik gelir grubunun payı %68,9 oldu. Ulaştırma için yapılan harcamaların %4,2'si birinci %20'lik grupta yer alan hanehalklarına ait iken %47,5'i beşinci %20'lik grup tarafından yapıldı.

Harcama türlerine göre aylık ortalama tüketim harcamasının dağılımı, Türkiye, 2014-2015

Harcama türleri	Toplam hanehalkı tüketim harcaması (%)		Hanehalkı başına aylık ortalama tüketim harcaması (TL)	
	2014	2015	2014	2015
Toplam	100,0	100,0	2 848	3 043
Gıda ve alkolsüz içecekler	19,7	20,2	561	615
Alkollü içecek, sigara ve tütün	4,2	4,2	121	127
Giyim ve ayakkabı	5,1	5,2	145	158
Konut ve kira	24,8	26,0	705	792
Eve eşyası	6,8	6,1	192	187
Sağlık	2,1	2,0	60	61
Ulaştırma	17,8	17,0	507	516
Haberleşme	3,7	3,7	107	111
Kültür, eğlence	3,0	2,9	87	87
Eğitim hizmetleri	2,4	2,2	68	66
Otel, lokanta, pastane	6,0	6,4	172	193
Çeşitli mal ve hizmetler	4,3	4,3	122	129

Temel gelir kaynağına göre harcama kalıplarının da değiştiği görüldü

Temel gelir kaynağı maaş, ücret, yevmiye geliri olan hanehalkları gıda ve alkolsüz içecekler harcamasına %18,5 oranında pay ayırırken, emeklilik geliri olan hanehalklarının ayırdığı pay %24,5 oldu. Konut ve kira harcamalarına ayrılan payın en yüksek olduğu grup %38,3 ile temel gelir kaynağı diğer karşılıksız transfer geliri (dul, yetim, yaşlılık maaşı, yardım vb.) olan hanehalkları iken en düşük olduğu grup ise %22,3 ile temel gelir kaynağı müteşebbis geliri olan hanehalkları oldu.

Temel gelir kaynağı müteşebbis geliri olan hanehalklarının toplam harcamasının %19,3'ünü ulaştırma harcaması oluştururken temel gelir kaynağı diğer karşılıksız transfer gelirleri olan hanehalklarında bu oran %6,3 oldu.